ALGEBRA ÉS SZÁMELMÉLET

VIZSGADOLGOZAT (MINTA)

Név: ....

EHA: ....

1.	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	Σ

Tudnivalók: Az első két feladatnál röviden indokolni kell a választ, a többi feladatnál viszont elég a végeredményt megadni. Semmilyen segédeszköz nem használható, még függvénytáblázat, számológép, mobiltelefon sem. Bármiféle nem megengedett segédeszköz használata esetén a dolgozat automatikusan 0 pontos, javítási lehetőség nélkül.

---

1. feladat ($3 \cdot 4$ pont): Igaz-e az állítás? Válaszát röviden indokolja.

(a) A komplex egységgyökök multiplikatív csoportjának csak egy 6-elemű részcsoportja van.

(b) Létezik olyan R gyűrű, hogy minden $a, b \in R$ esetén $(a+b)^3 = a^3 + b^3$.

(c) Tetszőleges $f \in \mathbb{R}[x]$ negyedfokú polinom esetén, ha f-nek van három valós gyöke, akkor a negyedik gyöke is valós.

2. feladat ($3 \cdot 4$ pont): Adjon megadott tulajdonságú példát, és röviden indokolja, hogy a példa miért rendelkezik a megkívánt tulajdonságokkal.

(a) Adjon példát olyan valós polinomra, amelynek i kétszeres gyöke.

(b) Adjon példát D_6-ban olyan másodrendű elemekre, amelyek szorzata harmadrendű.

(c) Adjon példát olyan $f \in \mathbb{Q}[x]$ negyedfokú polinomra, ami $\mathbb{Q}$ felett irreducibilis, de $\mathbb{R}$ felett nem.

3. feladat ($3 \cdot 4$ pont): Válaszoljon a kérdésekre (itt nem kell indoklást írni).

(a) Mely $m \geq 2$ számok esetén lesz $(\mathbb{Z}_m; +, \cdot)$ test, illetve integritástartomány?

(b) Egy $f \in \mathbb{C}[x]$ kilencedfokú polinomról annyit tudunk, hogy $\text{lnko}(f, f') \sim \left(x^2+1\right)(x-3)^2$. Mit lehet *biztosan* tudni ennek alapján f gyökeiről? (Mik lehetnek a gyökei, és mekkora lehet az egyes gyökök multiplicitása?)

(c) Adottak a komplex számsíkon az alábbi a és b komplex számok. Rajzolja fel az $\dfrac{a}{b}$ hányadost.

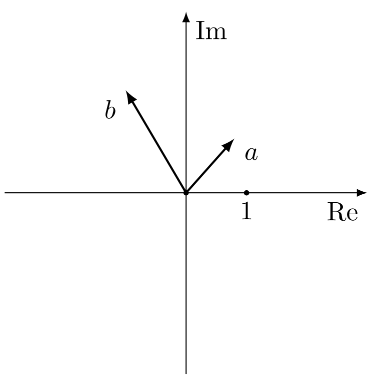

4. feladat ($4 \cdot 3$ pont): Egészítse ki a definíciót vagy tételkimondást.

(a) Az ε komplex számot .... nevezzük, ha $\varepsilon^n = 1$.

(b) Legyen R egységelemes gyűrű. Az $a \in R$ elemet .... nevezzük, ha létezik multiplikatív inverze, azaz létezik olyan $a^{-1} \in R$ elem, amelyre .... teljesül.

(c) Tetszőleges T test és $f, g \in T[x]$ polinomok esetén f és g közös gyökei ugyanazok, mint .... gyökei.

(d) Euler-féle φ függvénynek nevezzük azt a $\varphi\colon \mathbb{N} \to \mathbb{N}$ függvényt, amelyre $\varphi(n) =$ ....

---

5. feladat (12 pont): Egészítse ki a bizonyítást.

Tétel. *Ciklikus csoport minden részcsoportja is ciklikus.*

Biz. Tegyük fel, hogy G ciklikus, azaz létezik olyan $a \in G$ elem, amelyre $G =$ .... Legyen H részcsoportja G-nek; ha $H = \{1\}$, akkor H nyilván ciklikus, ezért feltehetjük, hogy $H \neq \{1\}$. Ekkor létezik olyan k *pozitív* egész szám, amelyre $a^k \in H$, mert H zárt a/az ....-ra/re. Vegyük a legkisebb ilyen k kitevőt.

Célunk megmutatni, hogy $H = [a^k]$.

Az világos, hogy $[a^k] \subseteq H$, mert $[a^k]$ a leg.................. olyan részcsoport, ami tartalmazza az a^k elemet.

A másik irányú tartalmazás igazolásához tekintsünk egy tetszőleges $h \in H$ elemet; azt kell megmutatnunk, hogy $h \in [a^k]$.

Feltehető, hogy $h = a^j$ (alkalmas j egész számra), hiszen G minden eleme ilyen alakú. Osszuk el j-t maradékosan k-val: $j = qk + r$ és .... Ha $r = 0$, akkor készen vagyunk: $h \in [a^k]$, mivel $h =$ .... Ha pedig $r > 0$, akkor $a^r = h \cdot$ ...., és ez az elem H-ban van, mert $h \in H$ és $a^k \in H$. Azt kaptuk tehát, hogy $a^r \in H$, de ez ellentmond annak, hogy k a legkisebb pozitív kitevő, amelyre $a^k \in H$. $\square$